

**ZBIÓR
NAJWAŻNIEJSZYCH
PAREMI PRAWNICZYCH
W JĘZYKU ŁACIŃSKIM**

Ministerstwo
Sprawiedliwości

Audiat et altera pars – niech będzie wysłuchana i druga strona

Aequitas sequitur legem – sprawiedliwość idzie za prawem

Dura lex sed lex – twarde prawo, ale prawo

Executio iuris non habet iniuriam – egzekwowanie prawa nie jest bezprawiem

Cessante ratione legis, cessat lex ipsa – gdy ustaje przyczyna, dla której wydano ustawę, sama ustawa również traci moc

In dubio pro reo – wszelkie wątpliwości rozstrzyga się na korzyść oskarżonego/pozwanego

Bonum commune – wspólne dobro

Clara non sunt interpretanda – jasne nie wymaga interpretacji

Corpus delicti – dowód rzeczowy

Contra legem – przeciw prawu, niezgodnie z prawem

Culpa – wina

Damnum emergens – rzeczywista szkoda

Lucrum cessans – utracone korzyści (wynikające np. z uzasadnionego oczekiwania na zawarcie umowy)

Lex posterior derogat legi priori – ustawa późniejsza uchyla ustawę wcześniejszą

Ex aequo et bono – ze względów słuszności i dobra

Nulla poena sine lege – nie ma kary bez ustawy

Nullum crimen sine lege – nie ma przestępstwa bez ustawy

Lex superior derogat legi inferiori – ustawa o wyższej mocy prawnej uchyla ustawę hierarchicznie niższą

Lex specialis derogat legi generali – ustawa szczególna wypiera ustawę ogólną

Ignorantia iuris nocet – nieznanostwo prawa szkodzi

Ius est ars boni et aequi – prawo jest sztuką tego, co dobre i sprawiedliwe

Impossibilium nulla obligatio est – zobowiązanie do świadczenia niemożliwego jest nieważne

Ne bis in idem – nie wolno w tej samej sprawie sądzić dwa razy

Ius cogens – norma prawna bezwzględnie wiążąca

Ius dispositivum – norma prawna względnie wiążąca

Hominum causa omne ius constitutum sit – wszelkie prawo ustanawia się ze względu na ludzi

Inter partes – między stronami

Pactum subiectionis – umowa o podporządkowaniu się władzy

Par super parem non habet potestatem – równy nie ma władzy nad równym

Patere quam ipse fecisti legem – poddaj się prawu, które sam ustanowiłeś

Per fas et nefas – prawem i bezprawiem (wszelkimi środkami)

Per procura – przez pełnomocnika, osobę uprawnioną

Persona non grata – osoba niemile widziana, niepożądana

Poena constituitur emendationem hominum – karę ustanawia się dla poprawy ludzi

Possessio – posiadanie

Praesumptio iuris – domniemanie prawne

Praeter legem – obok ustawy

Vis maior – siła wyższa

Praesumptio iuris ac de iure – domniemanie prawne niewzruszalne

Preasumptio iuris tantum – domniemanie prawne wzruszalne

Mater semper certa est, pater vero is est, quem nuptiae demonstrant – matka jest zawsze pewna, ojcem zaś jest ten, na kogo wskazuje małżeństwo

Princeps legibus solutus – panujący nie podlega prawu

Prior tempore potior iure – pierwszy w czasie lepszy w prawie

Nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse haberet – nikt nie może przenieść na drugiego więcej prawa, niż sam posiada

Pro publico bono – dla dobra ogólnego

Ratio legis – uzasadnienie racji ustawy

Pacta sunt servanda – umów należy dotrzymywać

Prior tempore, potior iure – pierwszy w czasie, lepszy w prawie

Non omne quod licet honestum est – nie wszystko, co dozwolone, jest uczciwe

Nemo est iudex in propria causa – nikt nie jest sędzią we własnej sprawie